

L'EMPIRE OTTOMAN ET LA TURQUIE FACE À L'OCCIDENT

L'ANNÉE DES TROIS SULTANS
(1876)

12 FÉVRIER 2021

Edhem ELDEM

Chaire internationale d'histoire turque et ottomane

ŞERIF MARDIN

**THE GENESIS OF
YOUNG
OTTOMAN
THOUGHT**

A Study in the Modernization of Turkish Political Ideas

THE GENESIS OF
YOUNG OTTOMAN
THOUGHT

A Study in the Modernization of
Turkish Political Ideas

ŞERIF MARDIN

Syracuse University Press

Ziya Bey/Pacha

Namık Kemal Bey

Şinasi Efendi

Agâh Efendi

Mustafa Fazıl Pacha

Mehmed Bey

Ali Suavi Efendi

Midhat Pacha

Y.EE 57/1

2

PHOTOGRAPHIE CÉSAR

30 RUE DELAMBRE PARIS

LETTRE

ADRESSÉ AU FEU SULTAN

ABDUL AZIZ

PAR

LE FEU PRINCE

MOUSTAPHA FAZIL PACHA

1866

CAIRE

TYPO-LITH. A. COSTAGLIOLA

1897

LETTRE

ADRESSÉ A SA MAJESTÉ FEU LE SULTAN

ABDUL AZIZ

PAR

S. A. LE PRINCE MUSTAPHA-FAZIL-PACHA

1866

SIRE,

Ce qui entre le plus difficilement dans le palais des princes, c'est la vérité. Ceux qui les entourent se la dissimulent à eux-mêmes; et, parce qu'ils vivent au sein des plaisirs du pouvoir qui sont leur seule jouissance, ils s'imaginent que les peuples ne souffrent que par la faute de leur propre paresse, et que les empires ne déclinent que par le contrecoup douloureux d'événements inévitables.

Il faut un dévouement courageux pour voir la réalité sans illusion; il en faut plus encore pour la révéler au Souverain. Mais, Sire, ce dévouement ne m'a jamais fait défaut. J'en appelle à Votre mémoire, j'en appelle à la mémoire de ceux qui m'ont jeté dans l'exil. Je n'ai certes pas eu les occasions que j'eusse désirées de témoigner par des actions d'éclat mon zèle pour Votre auguste personne et pour la prospérité, hélas! je devrais dire pour la résurrection de notre patrie. Mais j'ai eu l'occasion de vous dévoiler, le premier, les vices de Votre gouvernement et les plaies de l'Empire; mais toutes mes pensées sont consacrées au service de Votre Majesté et de l'Empire.

DE L'ADMINISTRATION
BUREAU DU MUKHREB
1, Grande Place, BASTONNETT
CH. M. HENDER
Lith. Neveu et Lemaire et

مخبر

DE L'ADMINISTRATION
DE LA MAISON-NEUVE et Co
Lith. Neveu et Lemaire et
توکسان
بہ اشتا نیول

نسخہ جمعہ ارتنی نشرین اول افریقہ
۷

پوختہ (اولدہ) دہ باصلاور - بدن بحث ایدہ جکی ایچدن آکلاشلور - شہدیک
ہتہدہ برجسار - برتہدہ سی ہریدہ ایکیش آئی آلیقی ۴ شاپن برتہدہ لکی ۷ شاپن
پا سہلہ اجرتی ایشقہ
Prix du numéro, 2 pence. — Par la poste, le port en sus.

پورلہ استلال ایدہ دک شرقی خرسیتانرینہ
حکومت عثمانیہ طرفدن اجرا ایدیلان معامہ
انکرتہ ایدہ دولت عثمانیہ ہتہدہ کی معاہدہ
مواختی مسورتہ اولہ کادہ کی کمال تجدیدہ
سال ایشی ایداد و موصل و بوسنہدہ کی
قوتیلوسونک کوندریکاری عرصہ ل دہی
اولیادک مالگری تصدیق ایدہ جہانک
خلاصہ سی شود

(خلاصہ اویخ)

شرق خرسیتانری طرفدن دول خانبہ
عرض اوتسان شکایتہ کورہ دولت عثمانیہ
تجدیدہ بوسن خرسیتانرینہ کورہ بوسن
اویخ ہماہرینک احکامی اجرا اوتاماش حالہ کہ
ایش پوختہ دکدر خرسیتانرینہ مذہبری
اجرا ایدہ ہورل دیووقوسولان ادا چورواکدر
مذہبری خصوصہ اسلام طرفدن ذوق قدر
مدامہ اوتاپور مذہب مختلفہ افساوانک
پریتہ درکار اولان حکومت و افسداری
دائمہ کدیرنی راجس ایدہ ہور بولار افرین
کادہ کی قدر بریریک کوزلری چتارمہ
جاپانور حقوق پولیشقہ و حقوق ملدہ
یتون خرسیتانرینہ حکومت طرفدن اسلام ایدہ
مساواتہ ملوراپور ویرکودہ ہر ترقی اویخ
اسلامک آرزو ایدہدہ نال اولہ مادین ایش
امتارہ بولار نال ملا خرسیتانرینہ بدل ورتہدہ
قرعہدت قورتاپور میلان عسکر ورتہدہ

(تسلیمہ شرقیہ ک یوکونکی حال)
شورکہ عثمانی حکومتی حیوانک استبان
مسفوق ممالک عثمانیہدہ بولان خرسیتانری
تحرک ایدہ یونان دہی روسیہ افکارہ
خدمت ایدہ یونان کبھی لچہ سے زور
جانبہدہ جاپانہ بلانہش اون دھاتم
ایدہدہ و اسلرا ارجی اسان طوہرق
یتون اورویاہ عثمانیہ ملاویشق خرسیتانری
مظلوم و کدیرنی شاهد صادق ہتہدہ
کوسزیدہ روسیہ دیوانہ بولشہ وقار سمریک
آرہسی و ہتہدہ حکومت عثمانیہ ک تعاضلک
تجدیدہ ایشہ دولت عثمانیہ کی برختہ حالتہ
قویدی روسیہ ویتان آرق پوختہدہ
ہمان رسولک نفس فائدی آراجی اوسدہ روسیہ
ارہ حکدر ظنیہ کدی قزاقدیر و ہتہدہ اسات
اعنی طرفینک افلا تہدیر و خرسیتانرینہ
توکیدن اوزوپا و تہرینہ شکایانہدہ و لاجس
تقدیم ایدہ یونان پوختہدہ ہتہدہ قولا آسان
روسیہ کی دولتک پولیشقہ آردی فرانز
اوشاقلاشہی انگلیز و پولیشقہ سی اسہ
اوتو اقلانندی
سولہ کہ ممالک عثمانیہدہ مامور اولان انگلیز
قواسلوسری شرقی خرسیتانرینہ ک احوال
خاصہدہ داتر کوزرہدہ و لایسہ کوندریکار
پولیشقہ ۲۶ عددیہ پارلیسولک انگلیز
دیوانہدہ بولر اوقویدی و اعضاء وی

Registered for transmission abroad.

BUREAU
DU HURRIYETE
(LA LIBERTE)
4, RUPERT STREET W.
A LONDRES

حُریت

مطبعی
اولدہدہ
نومرو روبرت استریت
۴

BELEDIYE
KUTUPHANES
No. 56/1

(یکی عثمانیہر جمعیتی)

طردن ایشو غرتہ ہتہدہ برکہ نثر ایدہور حابی اولدہنی مباحث ملت و دولت مفادہدہ کلامت
و مباحثہ منطق خصومات اولدہ مالک شرقہ امالیسہ مہانا ویرولوب بالکر پوستہ اجرتی ائور

غیورانہ طور ایدہر اودرجہ علوہمت کوسزیدہر
کہ عثمانی تعمیرنی شجاعت و مروت معارفک
مجموعی افادہ ایدر بعنوان مخفرتہ مقامہ کچور دیر
زده اوفدایلیک اخلاقی بز بزم طہرلمزدہی
قان دخی وطنک اک کوچک بر فائدہ سچون پرزہ
دو کلمک شاندن اولان عثمانی فاندندر
وطنز او مملکت دکدیرکہ تختک ہلرندہ عمر
سلیمانر اعلاى حکومت ایشددر
تکر اولمت دکدیرکہ مدرسہ زندہ فارایر
ابن سنار غزالر زخمسیرلر توسیع معرفت ایشددر
بولہ پای تخت جہان اعتبارنی بولش
بر مملکت شہدی برابی جہدود جبہتک صلوتدن
لزان اولبور و اولہ معل عالم مقامنی قرانمش
بر امت محصولات معارفک اک سادہ لرنہ
باقہرق معجزہ کوروش کبی حیران اولبور
بوندن آکلاشلور کہ ادارہ مزہی دست اسندادہ
آلان ذاتر جمعیتک شان و اقبالہ چالشیفدہ
نہ قدر دون ہمت ایشلر
بونکلہ برابر حقوقری پامال ایدرل
مالزی یغما ایلرل مشہد اسلاف اولان
طہراقلمزی حفظ اقبال ایچون راست کلانرہ
باغشلارل اسارت زنجیرنی بروقت کردیمزدن ایرماقی
استرل بز یونلری دایما چکر کیدری بز البتہ چکر
واقعا بروقت ادارہ ک ہر ظلمک تحمل اولندی
لکن خلقک اعصاب عصیثہ اوضاعی کورن
بر علت ایدی کہ بیکلرحہ بیکیری اجسامک
استابول خلیفہدہ چوریشدن حاصل اولشدہی
بر زمانہ بزو حریت ہواری ملک ہر طرفہ
یابلدی خلقک مزاجنی تصحیح ایدہ بر طرفدن
دخی دولک بولدیننی حال اضحلال ستر و تاویلی
قابل اولہ بدجق صورتہ مدانہ چیفدی ہرکس

حب الوطن من الایمان
ہرکسک وطنی کہ منسوب اولدیننی جمعیتک مسکیدر
دنیادہ ہر شیدن زیادہ محبتہ مظہر اولسونی
وطن اونم کریمدرکہ خاندان عاطفتہ
کلانر آج عریان عاجز ناتوان کلور سایہ سندہ
بسلور سایہ سندہ کینور حیانتدن حریتدن سایہ سندہ
مستفید اولور شکر ایتک اقدم وظائف اولدیننی بیلانرہ
کورہ لایقیدرکہ وطنی بدندن عزیز طوہتسون
با عثمانیہر بوظیفہ مقدسہی فصل ہرکدن
زیادہ ایفایہ چالشسون کہ وطن دینلان نعمت الہدی
انرہ قلیچلرنک اعمیکدر بواغورودہ شہید اولان
اجدادمزلک کلکری طور ایدن چبقارلسہ ملک
ہر صحر اسندہ نیچہ اہراملر و بلکہ حریتزہ دشمن
تعرضدن محافظہ ایدیہہ جک قدر استحکاملر ایدیہہ یلور
برکہ تاریخلرہ نظر عبرتہ باقلسون نہ بیوک
دولت ایدک نہ عظمتی امت ایدک
ایچمزدہ اولہ پادشاہلر ظہور ایددی کہ وطن
ایچون کبھی غزا میدانلرنہ کبھی بلا زندانلرنہ
تسلیم روح ایدردی اولہ وزرا ییشدی کہ وطن
بولندہ کبھی طغسان یاشنہ وارش ایکن خستہ لکی
حالتہ فرق ساعت آت اوشدہ طولاشق کبی
نحمل اونمز متقلری اختیار کبھی مظلوما اعدام
اوتورونک فالتک درابت و کفایتہ باقہرق مسند
اقبالہ نقاسنی اخطار ایدردی اولہ علما پیدا
اولدی کہ وطن اغورینہ کبھی طریق ظلمک
مہلکہ لرنی تبیین کبھی مرکز حیثہدہ ٹہانک
لزومنی تعیین ایچون جانی کوزینہ الہرق پادشاہنک
عنان عزیزتہ صار بولوردی
افراد ایسہ کرک خارجہدی وطن خصمانہ
کرک داخلہدی حریت دشمنیہدہ مقاومت
ایچون جان ویرمکدن اصلا چکندیلر اوقدر

BUREAUX
DU HURRIYETE

(LA LIBERTE)

4, RUPERT STREET W.

A LONDRES

حُرِّيَّة

۱۲۸۵

مطبعه

اوندره ده

نومرو روبرت استريت

۴

BELEDIYE
KUTÜPHANES

No. 56/1

(بکی عثمانلیلر جمعیتی)

طرفدن اشبو غزته منتدده برکزه نشر ایدیلور حاوی اولدیغی مباحث ملت و دولت عثمانیه نك سلامت و منافعه متعلق خصوصات اولغله مالك شرقیه اهالیسته مجاناً و بریلوب پالکتر پوسته اجرتی آلور

حب الوطن من الایمان

هر کسک وطنی که منسوب اولدیغی جمعیتک مسکنیدر
دنیاده هر شبیدن زیاده محبتنه مظهر اولسونمی
وطن او منعم کریمدر که خاندان عاطفته
کلانلر آج عریان عاجز ناتوان کلور سایه سنده
بسئور سایه سنده کینور حیاتندن حریتندن سایه سنده
مستفید اولور شکرانیتک اقدام وظائف اولدیغنی بیلانلره
کوره لایقیدر که وطنی بدندن عزیز طوتمسون
یا عثمانلیلر بووظیفه مقدسه یی فصل هر کسدن

غیورانه طوراندیلر اودرجه علوهت کوستردیلر
که عثمانلی تعیرینی شجاعت و مروت معنارینک
مجموعنی افاده ایدر برعنوان مفخرت مقامنه کچوردیلر
بزده اوفداییلرک اخلاقی یز بزم طمرلر مزده کی
قان دخی وطنک اک کوچک بر فائده سیچون یرزه
دوکلیمک شائندن اولان عثمانلی قانندندر
وطنز او مملکت دکلمیدر که تختگاهلرنده عمرل
سلیمانلر اعلاهی حکومت ایتمشدر

ترکمر او ملت دکلمیدر که مدرسهلرنده فارایلر

Quelques jours avant sa mort, mon Auguste Père me recommanda de cultiver, dans toutes les circonstances de ma vie, soit comme prince privé, soit comme chef de l'Etat, (si Dieu m'impose un jour ce fardeau) l'amitié de Votre Majesté Impériale et celle de la France. Ce fut là le testament politique de l'Empereur Abd-ul-Medjid à l'égard de son fils aîné.

Il ne m'est pas donné de savoir si la Divine Providence me laissera longtemps sur cette terre; mais si avec la permission de mon Auguste Oncle et Maître l'Empereur Abd-ul-Aziz je puis un jour présenter personnellement mes hommages à Votre Majesté Impériale, je m'estimerai très-heureux d'exprimer de vive voix à Votre Majesté Impériale le vœu de mon Auguste Père, et la joie que j'aurai à l'accomplir.

Que Dieu preserve les jours de Votre Majesté Impériale?

Constantinople

23 Février 1844.

Murad

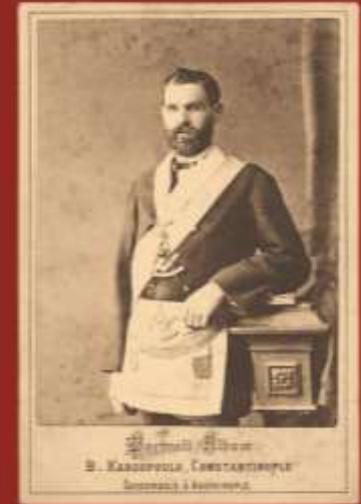
Handwritten Ottoman Turkish text, likely a letter or document, written in a cursive script. The text is arranged in several lines across the page. The ink is dark, and the paper appears aged and slightly yellowed. The handwriting is dense and characteristic of the late Ottoman period.

EDHEM ELDEM

V. MURAD'ın OĞLU
SELAHADDİN EFENDİ'nin
EVRAK ve YAZILARI

- I -

V. MURAD ile CLEANTHI SCALIERI

S. A. MURAD-EFFENDI, HÉRITIER PRÉSUMPTIF DU TRÔNE OTTOMAN.

Portrait Album
B. KARGOPOULO, CONSTANTINOPLE
SUCCURSALE À ANDRINOPLE.

Très Cher Frère,

C'est avec un profond sentiment de satisfaction que le Grand Orient de France a appris votre initiation maçonnique dans une loge française Ἡ ΠΡΟΟΔΟΣ (Le Progrès) Orient de Constantinople.

Les qualités qui vous distinguent, l'empressement que vous avez mis à parcourir les trois degrés de cette initiation et à vous pénétrer de leurs symboliques enseignements nous sont un sûr garant que la franc-maçonnerie vous comptera au nombre de ses adeptes les plus fervents et les plus éclairés. **Placé, par votre naissance, sur les marches d'un trône** ; appelé à régner vous-même un jour sur des peuples pour lesquels nous professons les plus vives sympathies, vous avez, Prince, une **grande mission à remplir**, et nous sommes heureux de penser que les principes de notre institution ne seront pas étrangers à la direction que vous saurez imprimer aux **progrès de la Civilisation** dans ces belles contrées que l'histoire nous montre si florissantes à travers les âges et dès la plus haute antiquité.

Soyez assuré, Très Cher Frère, que les vœux les plus ardents de vos frères du Grand Orient de France vous accompagneront dans vos efforts pour **l'accomplissement de cette œuvre humanitaire**.

Antoine de Saint-Jean au prince Murad, ca 1er mai 1873

TT.: CC.: FF.:

C'est avec un vif plaisir que j'ai reçu votre frat.: pl.: en date du 1er mai 1873 (E.: V.:). Je n'ai qu'à vous exprimer mes remerciements sincères pour vos nobles et fraternels sentiments envers moi relativement à mon initiation maçonnique.

Soyez persuadés, TT.: CC.: FF.:, qu'aussitôt que l'occasion se présentera je m'efforcerai à réaliser vos vœux en remplissant la tâche que notre belle Institution m'impose, sans perdre de vue que **par elle seule l'Humanité peut faire de grands pas vers le Progrès**, et que par la fraternisation, **nos peuples de l'Orient surtout**, si divisés par diverses religions et différentes nationalités pourront se mettre aussi **à la voie du véritable Progrès**.

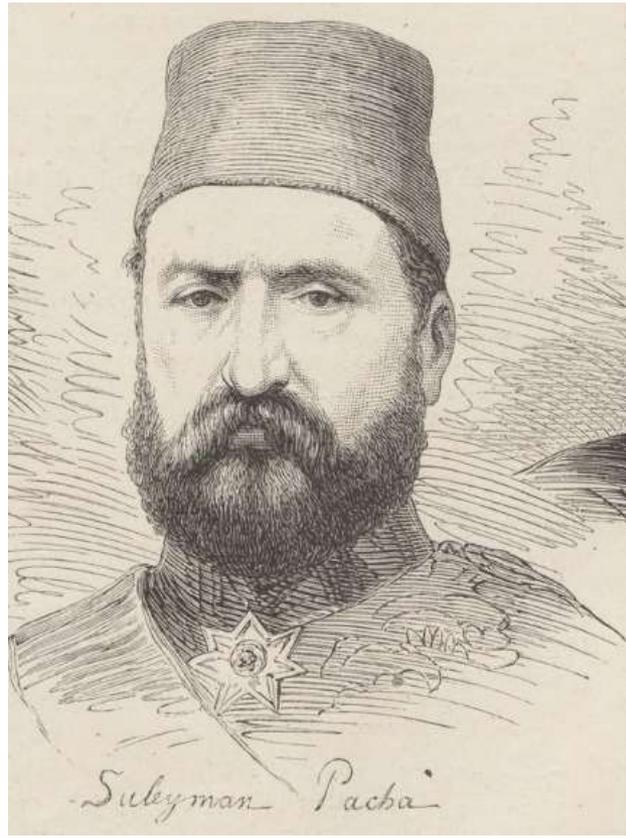
En attendant agréez, TT.: CC.: FF.:, l'assurance de mes sentiments sincères et fraternels,

Mourad

Prince Murad à Antoine de Saint-Jean, ca août 1873

CONSTANTINOPLE. — Manifestation des *souffis*. — La rue Divan-Yolou, une heure avant l'arrivée des nouveaux ministres, le 12 mai 1876. — (Dessin de M. Ferdinandov, d'après le croquis de M. Anassim.)

CONSTANTINOPLE. — Les abords du palais de Dolma-Bakhté, résidence d'Abd-ul-Aziz, le 30 mai au matin. — (Desin de M. Ferdinandus, d'après le croquis de M. Anstian.)

LE MONDE ILLUSTRÉ

JOURNAL HEBDOMADAIRE

ABONNEMENTS POUR PARIS ET LES DÉPARTEMENTS
En un an 12 francs, 12 numéros. — En six mois 7 francs. — En trois mois 4 francs. — En un trimestre 2 francs. — En un mois 1 franc. — En un numéro 15 centimes. — Les abonnements partent du 1er de chaque mois. — Les paiements se font en avance.

BUREAUX
13, QUAI VOLTAIRE

20e Année. N° 1090 — 10 Juin 1874

DIRECTION ET ADMINISTRATION, 13, QUAI VOLTAIRE
Paris. — Les abonnements de l'étranger sont en plus, pour la France et l'Algérie, 50 centimes par an. — Pour l'étranger, 1 franc par an. — Les abonnements partent du 1er de chaque mois. — Les paiements se font en avance.

LE SULTAN MURAD V

Les principaux membres du comité de la Jeune Turquie. — (Dessin de H. Focis, gravé par H. Lecoq, 1874, Paris, chez M. G. Lemerle.)

ABDULLAH FRERES PHOT

Zia-Bey.

Mustapha-Fazil.

Simon-Deutsch.

Kemal-Bey.

Agha-Effendi.

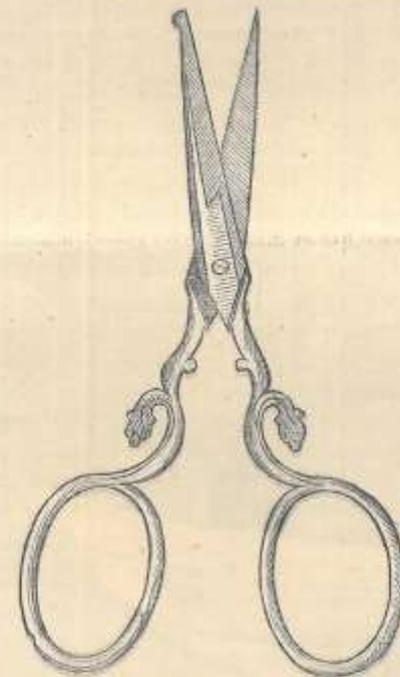
LE SULTAN MEHEMED-MOURAD V.

Les principaux membres du comité de la « Jeune Turquie. » — (Dessin de M. Bocourt, photographies de MM. Reutlinger, Alophé, Liébert, Nadar, Matéjou-Deroche.)

Dans le monde entier on a parlé des ciseaux d'Abd-ul-Aziz.

Qu'il y ait eu meurtre ou suicide, un point positif, c'est que les blessures qui ont amené la mort du sultan Abd-ul-Aziz ont été faites au moyen d'une paire de ciseaux, laquelle, comme on sait, a été présentée à cette fameuse commission de vingt-sept médecins, réunie au palais de Tchéragan pour examiner le cadavre du padischah.

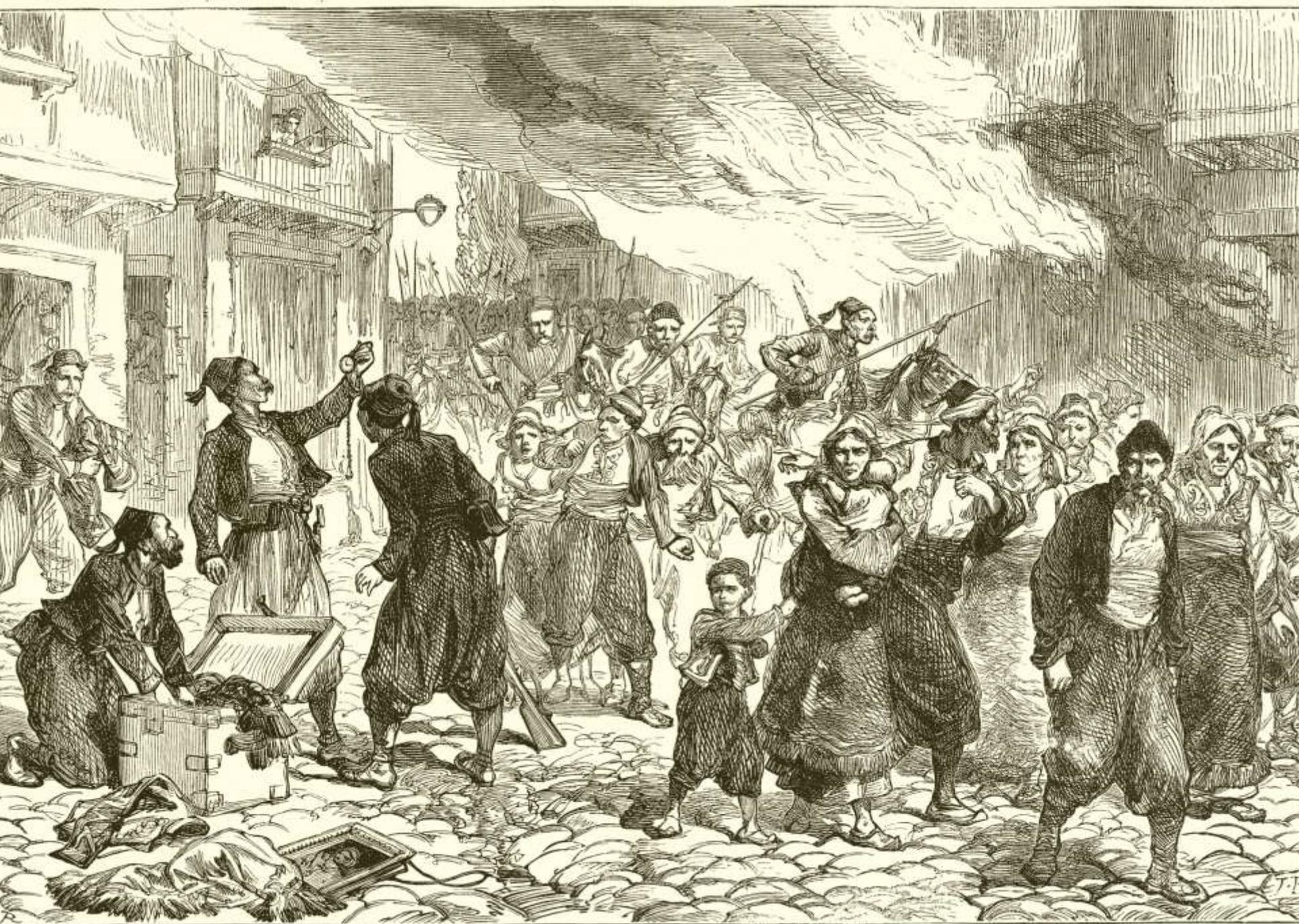
Nous nous sommes procuré et nous mettons sous les yeux de nos lecteurs un fac-similé de ce petit instrument de toilette dont la politique a fait un instrument de mort.

Nous n'ignorons pas que, lorsqu'un événement mystérieux se produit, le public est curieux d'en connaître au moins les détails accessoires, en attendant qu'il lui soit permis de soulever le voile qui dérobe encore à ses yeux les circonstances essentielles du drame. Notre dessin montre ces ciseaux dans leur dimension exacte. On remarquera que l'une des branches est très-acérée, tandis que l'autre se termine par une sorte de bouton.

Ah! si ces minces lames d'acier pouvaient parler, elles nous feraient peut-être de bien étranges révélations!

THE BURNING AND SACK OF BATAK. (See p. 230.)

NINCO THE BULGARIAN
The Betrayer of the Grand Council of Medjika

MOLLAH ALI
Schoolmaster at Dorcova who Rescued a Bulgarian Family at Batak

TOUSSOUN BEY
Accused of having Burnt the Village of Derbend

ALDI AGA DE DORCOVA
A Humane Turk who Saved several Families

HAFIZ EFFENDI DE RAKITOVA
Accused of Leading the Bashi-Bazouks at Batak

AHMED DE KARABAULAC
Accused of Murdering Bulgarians at Batak

THE MASSACRES AT BATAK—ASSAILANTS AND DEFENDERS OF THE BULGARIANS

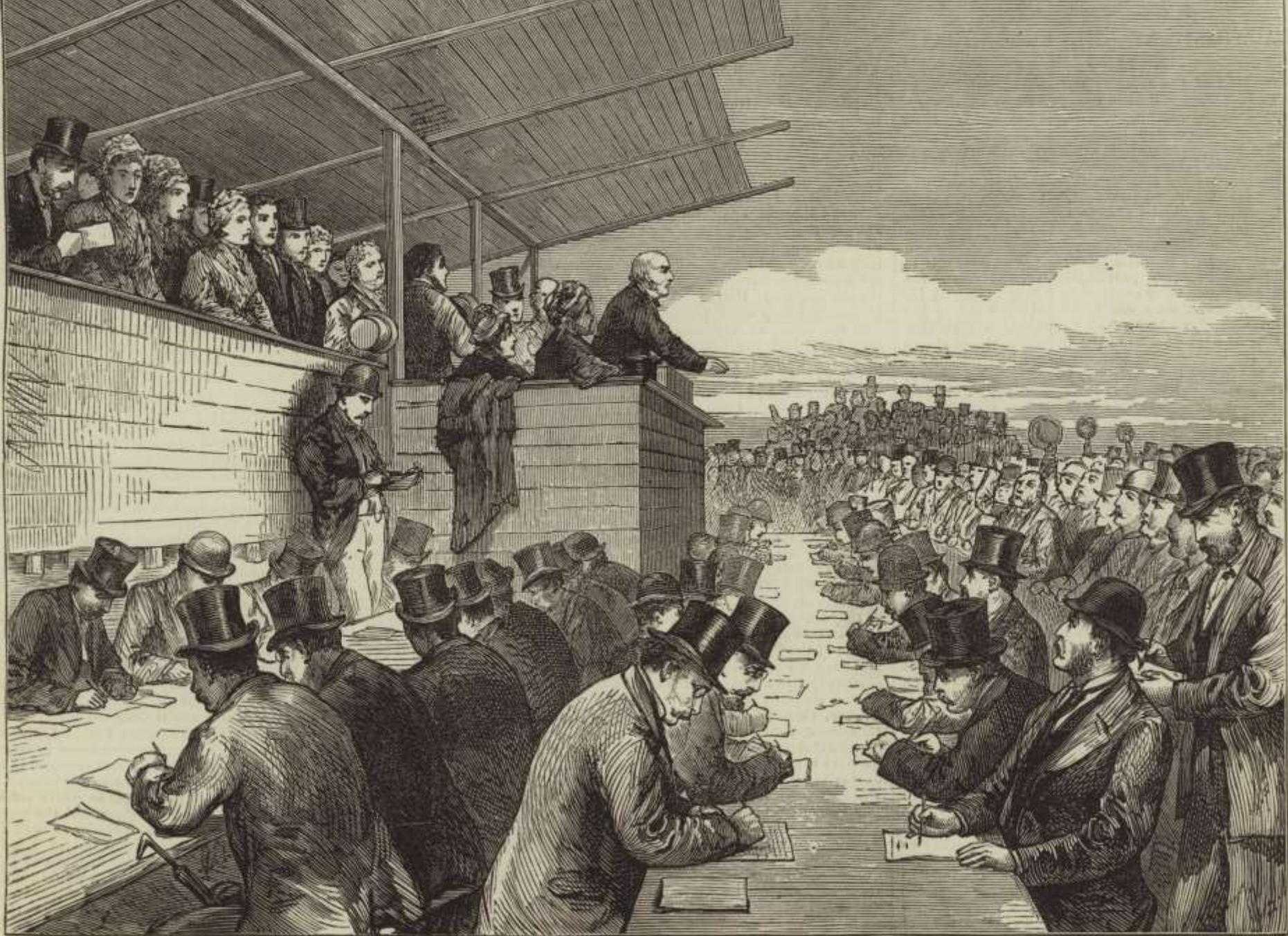
SKETCHED BY HANDY BEY, A MEMBER OF THE COMMISSION OF INQUIRY

THE WAR: BASHI-BAZOUKS BURNING A VILLAGE.

FROM A DRAWING BY MR. WILLIAM SIMPSON.

OPEN-AIR MEETING AT BLACKHEATH TO HEAR MR. GLADSTONE ON THE TURKISH ATROCITIES.

Albany

BULGARIAN HORRORS

AND THE

QUESTION OF THE EAST.

BY THE

RIGHT HON. W. E. GLADSTONE, M.P.

FIFTY-FOURTH THOUSAND.

LONDON:

JOHN MURRAY, ALBEMARLE STREET.

1876.

Price Sixpence.

Had 17

LESSONS IN MASSACRE;

OR,

THE CONDUCT OF THE TURKISH GOVERNMENT IN AND ABOUT BULGARIA

SINCE MAY, 1876.

CHIEFLY FROM THE PAPERS PRESENTED BY COMMAND.

BY THE

RIGHT HON. W. E. GLADSTONE, M.P.

~~~~~  
"Away, with me, all you whose souls abhor  
The uncleanly savours of a slaughterhouse;  
For I am stifled with this smell of sin."  
KING JOHN, iv. 3.  
~~~~~

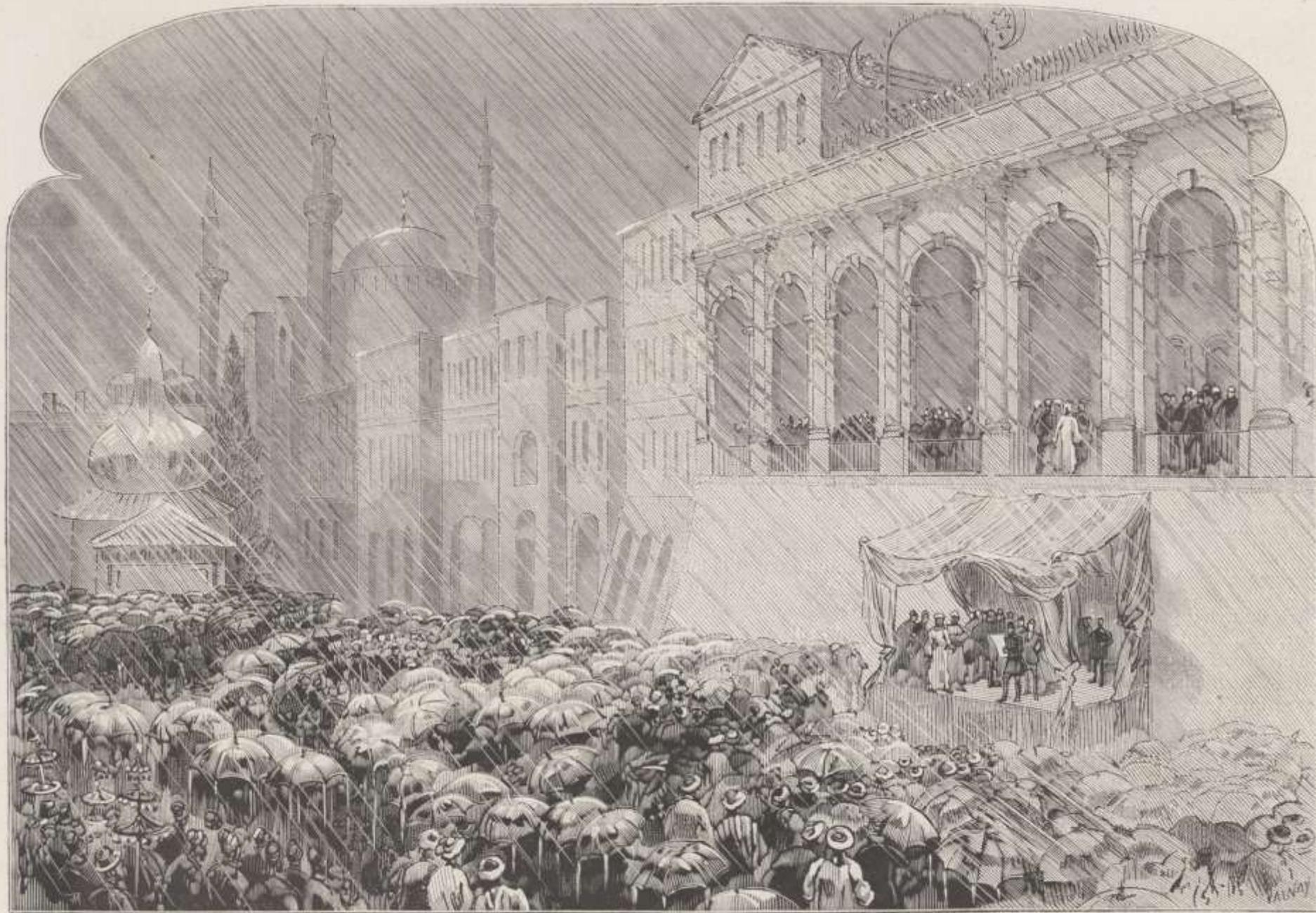
LONDON:

JOHN MURRAY, ALBEMARLE STREET.

1877.

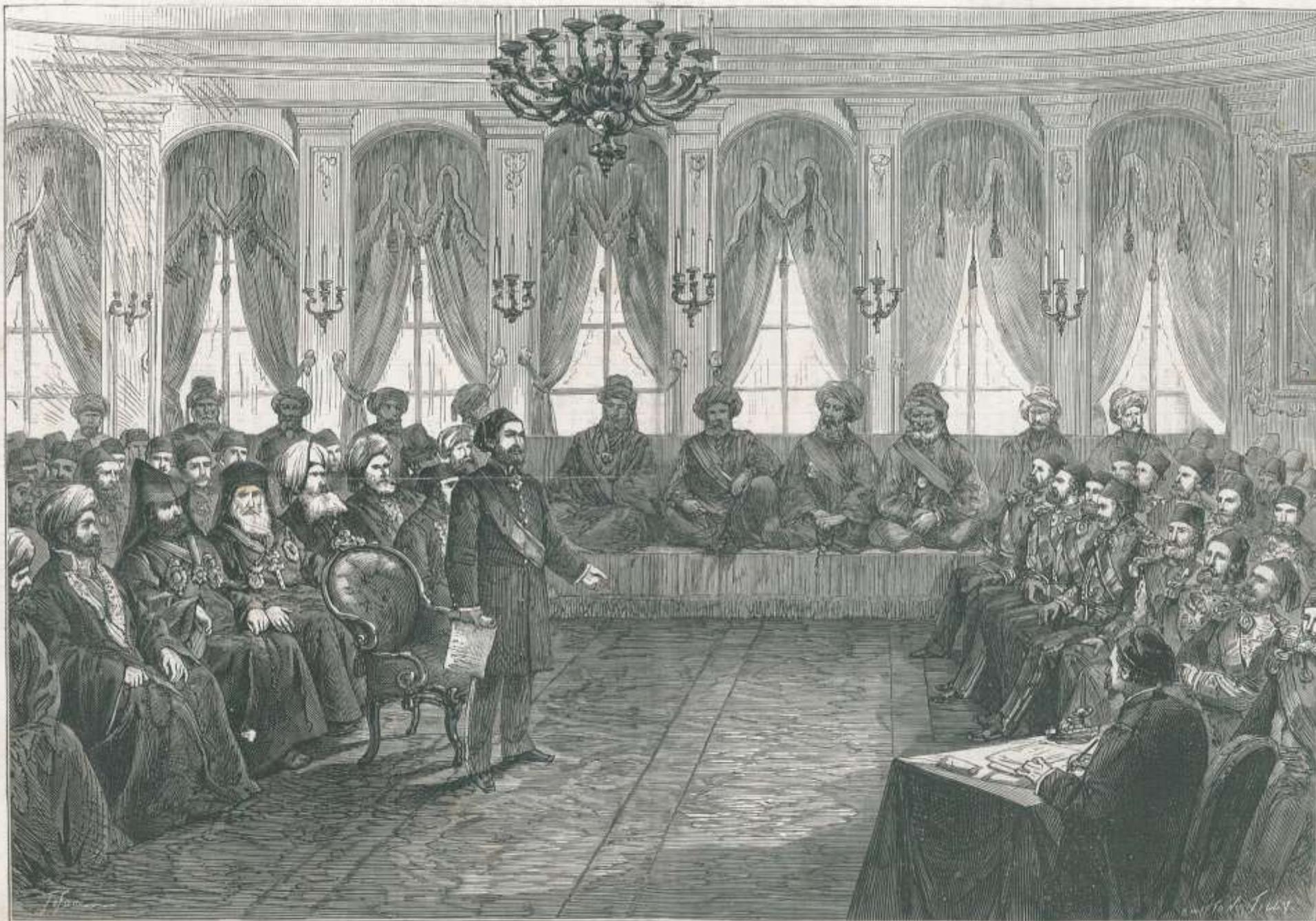

La Conférence plénière de Constantinople au palais de l'Amirauté, le 23 décembre 1876. — (Dessin de M. Ferdinandus, d'après le croquis de M. Hayette.)

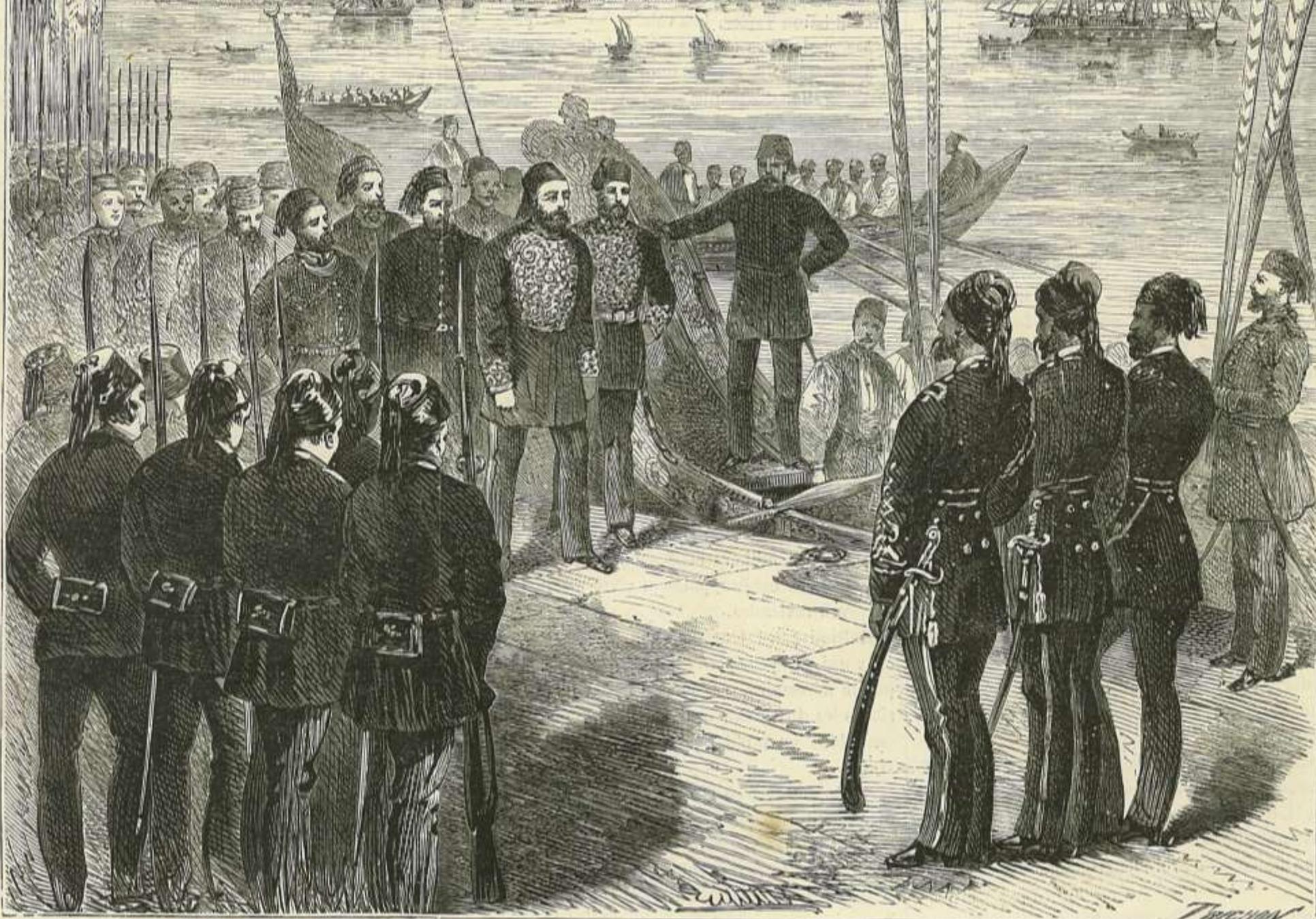

La Constitution de l'empire ottoman proclamée à la Sublime-Porte, le 23 décembre 1876, à midi (le 7 Zi-Il-hiddjé 1293, à sept heures et demie à la turque)

(Dessin de M. Valsay, d'après le croquis de M. J. Viaud.)

Les Événements d'Orient. — GRAND CONSEIL TENU A LA SUBLIME-PORTE PAR LES HAUTS FONCTIONNAIRES OTTOMANS ET LES CHEFS DES DIVERSES COMMUNAUTÉS RELIGIEUSES, EN VUE DE RÉPONDRE DÉFINITIVEMENT AU PROGRAMME ARRÊTÉ PAR LA CONFÉRENCE. — D'après un croquis de MM. Abdoullah frères.

ÉVÉNEMENTS D'ORIENT. — ARRESTATION DU GRAND-VIZIR MIDHAT-PACHA, AU PALAIS DE DOLMA-BAGTCHÉ.